

Wojewoda Pomorski

Gdańsk, dnia 5 listopada 2024 r.

PS-IX.431.3.7.2024.AB

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Nazwa i adres Jednostki kontrolowanej:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Stawie
ul. Gen. Józefa Bema 1
82-230 Nowy Staw

Przedmiot kontroli:

Poprawność realizacji zadań zleconych gminie przez administrację rządową z zakresu ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Okres objęty kontrolą:

Okres świadczeniowy trwający od 1 października 2022 roku do 30 września 2023 roku.

Podstawa prawna przeprowadzenia kontroli:

- Art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku o wojewodzie i administracji rządowej w województwie.
- Art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 tej ustawy.

- Art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Stan prawny obowiązujący w kontrolowanym okresie:

- **Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks Postępowania Administracyjnego**
(tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 735 z późn. zm.)
(tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 2000)
(tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 2000 z późn. zm.)
(tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 775)
(tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 775 z późn. zm.)
- **Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów**
(tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 1205)
(tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 1205 z późn. zm.)
(tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 581)
(tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 581 z późn. zm.)
(tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1300)
(tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1300 z późn. zm.)
(tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1993)
- **Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r.** w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1467) uchyl. z dniem 13 lipca 2023 r.
- **Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2023 r.** w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1341) obow. od 14 lipca 2023 r.
- **Obwieszczenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 29 lipca 2022 r.** w sprawie wysokości dochodu za rok 2021 z działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (M.P. 2022 poz. 726)

- **Obwieszczenie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 22 września 2022 r.** w sprawie wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego w 2021 r. (M.P. 2022 poz. 913)
- Akty prawa miejscowego (w sprawach dotyczących funduszu alimentacyjnego)

Data rozpoczęcia i zakończenia kontroli:

Kontrola odbyła się w dniach 19 – 20 czerwca 2024 roku.

Kierownik Jednostki kontrolowanej:

Funkcję Dyrektora MOPS w Nowym Stawie w kontrolowanym okresie świadczeniowym 2022/2023 pełniła Pani [...] (Kierownik Ośrodka od dnia 4 września 2007 roku – umowa na czas nieokreślony).

Skład zespołu kontrolującego:

- [...] – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku – kierownik zespołu kontrolnego.
- [...] – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku – członek zespołu kontrolnego.

Informacje wstępne:

Kontrola przeprowadzona została w trybie zwykłym i odnotowana w książce kontroli pod numerem 1/2024.

Uprawnienia do świadczeń:

W dniu 17 czerwca 2024 roku przewodniczący Zespołu kontrolnego w odpowiedzi na wcześniej wystosowane pismo odebrał informację dotyczącą liczby wydanych decyzji administracyjnych (raport z listy) przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na kontrolowany okres świadczeniowy 2022/2023. Na podstawie korespondencji elektronicznej - w ramach analizy przedkontrolnej - oraz na podstawie rozmów telefonicznych przeprowadzonych w tym dniu z Dyrektorem Ośrodka oraz inspektorem ds. funduszu alimentacyjnego ustalono, że w kontrolowanym czasookresie, w temacie objętym kontrolą, jednostka przeprowadziła **63 postępowania administracyjne zakończone wydaniem decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego.**

Szczegółowemu badaniu podlegało 20 wybranych spraw (około 32% całości materiału).

Wykaz został włączony w akta kontroli.

Zbadano następujące sprawy z udostępnionej przez MOPS listy czyli wnioski wraz z pełną dokumentacją (załącznikami) oraz decyzje przyznające na ich podstawie świadczenia z FA:

FA.532.63.2022.JN, FA.532.61.2022.JN, FA.532.56.2022.JN, FA.532.54.2022.JN, FA.532.51.2022.JN, FA.532.49.2022.JN, FA.532.48.2022.JN, FA.532.46.2022.JN, FA.532.42.2022.JN, FA.532.39.2022.JN, FA.532.37.2022.JN, FA.532.34.2022.JN, FA.532.32.2022.JN, FA.532.25.2022.JN, FA.532.23.2022.JN, FA.532.16.2022.JN, FA.532.15.2022.JN, FA.532.14.2022.JN, FA.532.13.2022.JN, FA.532.29.2022.JN.

[akta kontroli, str. 30-31]

Dłużnicy alimentacyjni:

Ponadto, na podstawie odrębnego raportu oraz rozmowy telefonicznej, ustalono obecność **125 dłużników alimentacyjnych:**

- 52 dłużników alimentacyjnych, dla których burmistrz miasta i gminy Nowy Staw nie był organem właściwym (miejsce zamieszkania poza jej terenem)
- 73 dłużników alimentacyjnych, dla których burmistrz miasta i gminy Nowy Staw był organem właściwym (miejsce zamieszkania na jej terenie).

W związku z powyższym, w odniesieniu do zadań zleconych w części ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, dotyczącej działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych, skontrolowano:

- 5 wybranych przypadków, w których dłużnik zamieszkiwał poza terenem miasta i gminy Nowy Staw, a wierzyciel na jej terenie – działania podejmowane przez OPS ze strony gminy wierzyciela.
- 5 wybranych przypadków, w których dłużnik zamieszkiwał na terenie miasta i gminy Nowy Staw, a wierzyciel poza nią – działania podejmowane przez OPS ze strony gminy dłużnika na wniosek innej gminy.
- 5 wybranych przypadków w których dłużnik i wierzyciel zamieszkiwali wspólnie na terenie miasta i gminy Nowy Staw – działania podejmowane przez OPS ze strony gminy wierzyciela i dłużnika.

Łącznie: 15 akt spraw tj. 15 przypadków osób posiadających zadłużenie z tytułu wypłaconych środków z funduszu alimentacyjnego, wobec których podjęte

zostały działania ustawowe w okresie październik 2022 roku – wrzesień 2023 roku. Sporządzono dowód z kontroli w formie zestawienia podpisanego przez Dyrektora MOPS w Nowym Stawie, potwierdzający zakres skontrolowanego materiału [akta kontroli, str. 104]

Ustalenia dodatkowe:

W Jednostce kontrolowanej była przeprowadzana kontrola w przedmiotowym zakresie w roku 2016 – kontrola planowa, w trybie zwykłym.

Ustalenia:

Przed przystąpieniem do zasadniczych czynności kontrolnych, których wynik opisuje niniejsze wystąpienie pokontrolne, członkowie Zespołu kontrolnego okazali Pani [...] – Dyrektorowi MOPS w Nowym Stawie, legitymacje służbowe oraz pisemne, imienne upoważnienie do przeprowadzenia kontroli wydane przez Wojewodę Pomorskiego w dniu 13 czerwca 2024 roku. Zespół kontrolny poinformował stronę o przysługujących jej prawach i obowiązkach (m.in. o obowiązku niezwłocznego przedstawienia żądanych dokumentów, terminowego udzielania ustnych i pisemnych wyjaśnień w sprawach objętych przedmiotem kontroli, sporządzania niezbędnych kopii, zestawień, jak również o prawie składania oświadczeń, o ile dotyczą one zakresu kontroli). Omówiony został przedmiot, zakres i harmonogram wizytacji [akta kontroli, str.8, 29].

Kadra Ośrodka:

Pani [...] - Dyrektor.

Sprawuje funkcję Dyrektora MOPS w Nowym Stawie od dnia 1 marca 2015 roku na podstawie zarządzenia Nr 28/2015 Burmistrza Nowego Stawu z dnia 25 lutego 2015 roku (umowa na czas nieokreślony) – sygnatura OR.0050.21.2015.JP.

Od dnia 4 września 2007 roku Kierownik Jednostki kontrolowanej na podstawie zarządzenia Nr 54/2007 Burmistrza miasta Nowy Staw z dnia 4 września 2007 roku (umowa na czas nieokreślony).

Posiadała następujące upoważnienia:

- 1) Upoważnienie nadane zarządzeniem Nr 112/2015 Burmistrza Nowego Stawu z dnia 27 listopada 2015 roku do następujących czynności: prowadzenia działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w

tych sprawach decyzji administracyjnych, prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego i wydawania w tych sprawach decyzji oraz podejmowania czynności związanych z dochodzeniem zwrotu należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wraz z odsetkami, w tym do podpisywania wniosków o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego, o których mowa w art. 27 ust. 3 i ust. 3a ustawy, wniosków i czynności w sprawie egzekucyjnej.

Upoważnienie wydane w oparciu o art. 12 ust. 2 oraz 8b kontrolowanej ustawy.

- 2) Upoważnienie Burmistrza Nowego Stawu z dnia 8 stycznia 2017 roku do poświadczeń za zgodność z oryginałem odpisów dokumentów przedstawionych przez stronę na potrzeby prowadzonych postępowań.

Upoważnienia posiadały właściwą podstawę prawną z zastrzeżeniem, że wytyczne KPA w sprawie upoważnienia do dokonywania uwierzytelnienia dokumentów znajdują się w art. 268a, a nie art. 268a § 1.

Pani [...] brała udział w przeprowadzaniu czynności kontrolnych.

Pani [...] - Dział Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego.

Zatrudniona jako pomoc administracyjna w MOPS od dnia 12 marca 2007 roku.

Od dnia 1 października 2010 roku na stanowisku: inspektor do spraw funduszu alimentacyjnego.

Upoważniona w okresie świadczeniowym 2022/2023 do wykonywania zadań z zakresu funduszu alimentacyjnego.

Posiadała następujące upoważnienia:

- 1) Upoważnienie Burmistrza Nowego Stawu z dnia 27 listopada 2015 roku do następujących czynności: prowadzenia działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych, prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego i wydawania w tych sprawach decyzji oraz podejmowania czynności związanych z dochodzeniem zwrotu należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wraz z odsetkami, w tym do podpisywania wniosków o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego, o których mowa w art. 27 ust. 3 i ust. 3a ustawy, wniosków i czynności w sprawie egzekucyjnej.

Upoważnienie wydane w oparciu o art. 12 ust. 2 oraz 8b kontrolowanej ustawy.

Upoważnienie wydane na wniosek Dyrektora MOPS.

- 2) Upoważnienie Burmistrza Nowego Stawu z dnia 14 czerwca 2010 roku do przekazywania do biura informacji gospodarczej informacji o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 ustawy.
- 3) Upoważnienie Burmistrza Nowego Stawu z dnia 16 września 2008 roku do przeprowadzania wywiadu alimentacyjnego oraz odbierania oświadczeń majątkowych od dłużników alimentacyjnych.
- 4) Upoważnienie Burmistrza Nowego Stawu z dnia 2 lipca 2018 roku do poświadczeń za zgodność z oryginałem odpisów dokumentów przedstawionych przez stronę na potrzeby prowadzonych postępowań.

Upoważnienia posiadały właściwą podstawę prawną z zastrzeżeniem, że wytyczne KPA w sprawie upoważnienia do dokonywania uwierzytelnienia dokumentów znajdują się w art. 268a, a nie art. 268a § 1.

Do zadań na stanowisku związanym z obsługą świadczeń z FA oraz ściganiem dłużników i egzekwowaniem wypłaconych w zastępstwie alimentów należności, należało:

- 1) Prowadzenie postępowań dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz postępowań wobec dłużników alimentacyjnych zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, wydawanie w tych sprawach decyzji.
- 2) Udzielanie informacji o przysługujących uprawnieniach.
- 3) Terminowe sporządzanie list wypłat w zakresie przyznanych świadczeń.
- 4) Analiza i nadzór nad prawidłowym wykorzystaniem środków finansowych.
- 5) Prowadzenie postępowań egzekucyjnych dotyczących nienależnie pobranych świadczeń.
- 6) Prowadzenie postępowań i opracowywanie dokumentacji dotyczącej dłużników alimentacyjnych, przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego.
- 7) Stała współpraca z Działem Finansowo – Księgowym.
- 8) Prowadzenie ewidencji odwołań i przekazywanie akt w tej sprawie do organów odwoławczych.
- 9) Załatwianie spraw związanych ze skargami, wnioskami i zażaleniami.

10) Współpraca z komornikami, innymi organami i instytucjami w zakresie realizacji zadań.

11) Wydawanie i podpisywanie decyzji administracyjnych.

A ponadto: dokonywanie kontroli wewnętrznej, przygotowywanie dokumentacji do archiwizacji, prowadzenie obsługi kancelaryjnej, sporządzanie sprawozdawczości, zachowywanie tajemnicy służbowej i ochrona danych osobowych.

Pracownik do spraw funduszu alimentacyjnego odpowiedzialny był za prawidłowe i terminowe prowadzenie spraw z zakresu swoich zadań oraz za prawidłową organizację i skuteczność pracy w Ośrodku.

Pani [...] brała udział w przeprowadzaniu czynności kontrolnych.

Pani [...] - Dział Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego.

Zatrudniona jako referent w MOPS od dnia 15 stycznia 1996 roku.

Od dnia 1 października 2010 roku na stanowisku: inspektor do spraw świadczeń rodzinnych.

Upoważniona w okresie świadczeniowym 2022/2023 do wykonywania zadania z zakresu funduszu alimentacyjnego.

Posiadała następujące upoważnienia:

- 1) Upoważnienie Burmistrza Nowego Stawu z dnia 27 listopada 2015 roku do następujących czynności: prowadzenia działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych, prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego i wydawania w tych sprawach decyzji oraz podejmowania czynności związanych z dochodzeniem zwrotu należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wraz z odsetkami.
Upoważnienie wydane w oparciu o art. 12 ust.2 oraz 8b kontrolowanej ustawy.
Upoważnienie wydane na wniosek Dyrektora MOPS.
- 2) Upoważnienie Burmistrza Nowego Stawu z dnia 2 lipca 2018 roku do poświadczeń za zgodność z oryginałem odpisów dokumentów przedstawionych przez stronę na potrzeby prowadzonych postępowań.

Upoważnienia posiadały właściwą podstawę prawną z zastrzeżeniem, że wytyczne KPA w sprawie upoważnienia do dokonywania uwierzytelnienia dokumentów znajdują się w art. 268a, a nie art. 268a § 1.

Zgodnie z przyjętym zakresem czynności Pani [...] pełniła zastępstwo podczas nieobecności pracownika na stanowisku do spraw obsługi osób uprawnionych do alimentów i dłużników alimentacyjnych.

Pani [...] – na stanowisku sekretarki w MOPS.

Zatrudniona w MOPS jako referent.

Zajmowała się rejestracją wniosków w sprawach świadczeń, w tym w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Upřednio zweryfikowany i uzupełniony przez osobę zainteresowaną (z pomocą inspektora MOPS) wniosek oznaczany był w sekretariacie datą wpływu i rejestrowany w książce korespondencyjnej. Po uzyskaniu dekretacji Dyrektora przekazywany był do pracownika merytorycznego, który kwitował odbiór dokumentu w dzienniku korespondencyjnym.

Zgodnie ze złożonym przez Dyrektora MOPS w Nowym Stawie oświadczeniem pracownik obsługujący sekretariat nie weryfikował poprawności składanych wniosków z załącznikami. Nie potwierdzał również dokumentów za zgodność z oryginałem.

Do akt kontroli włączono zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności tego pracownika, z którego treści wynikało: prowadzenie korespondencji przychodzącej i wychodzącej, przyjmowanie podań i wniosków osób ubiegających się o świadczenia.

Ustalenia organizacyjne:

Zespół kontrolny zapoznał się również z dokumentacją organizacyjną określającą **ustrój oraz podstawy formalne działania Ośrodka, tryb i organizację jego pracy.**

Ustalono, że:

- W dniu 27 lutego 1990 roku Rada Narodowa Miasta i Gminy w Nowym Stawie podjęła Uchwałę Nr X/53/90 w sprawie utworzenia Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Stawie.
- W trakcie trwania okresu objętego czynnościami kontrolnymi MOPS w Nowym Stawie funkcjonował w oparciu o statut wprowadzony Uchwałą Nr 154/XIX/2016 Rady Miejskiej w Nowym Stawie z dnia 22 marca 2016 roku.

Zgodnie z treścią § 18 statutu do zadań Ośrodka w zakresie pomocy osobom uprawnionym do alimentów należało: wydawanie decyzji administracyjnych ustalających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, wypłacanie

osobom uprawnionym tych świadczeń, podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych.

- Organizację wewnętrzną oraz tryb pracy MOPS w Nowym Stawie określał regulamin wprowadzony przez Dyrektora Ośrodka - Panią [...]*, zarządzeniem Nr 8/2018 z dnia 28 maja 2018 roku.

Zgodnie z § 5 Ośrodek realizował zadania własne gminy i zadania zlecone gminie - w tym w pkt 5 i 6 wymienione zostały: prowadzenie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych i ustalanie uprawnień do świadczeń z funduszu.

Zgodnie z podstawowymi założeniami / zasadami organizacji i funkcjonowania Jednostki kontrolowanej do podstawowych zadań Dyrektora należało między innymi (§ 8):

- sprawowanie bezpośredniego nadzoru nad działaniami organizacyjnymi (koordynowanie ich działań) oraz głównym księgowym – nadzór nad organizacją pracy i realizacją powierzonych zadań,
- kierowanie Ośrodkiem, jego pracą, reprezentowanie go na zewnątrz oraz zapewnienie mu sprawnego funkcjonowania,
- sprawowanie nadzoru nad gospodarką finansową prowadzoną w Ośrodku,
- prowadzenie postępowań i wydawanie decyzji administracyjnych, w ramach posiadanego upoważnienia w indywidualnych sprawach z zakresu działania Ośrodka, należących do właściwości gminy,
- prowadzenie postępowań i wydawanie decyzji administracyjnych, w ramach posiadanego upoważnienia w sprawach o ustalenie uprawnień, przyznawanie i wypłacanie (...) świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz dłużników alimentacyjnych (...),
- wytaczanie na rzecz obywateli powództw o roszczenia alimentacyjne,
- realizacja właściwej polityki kadrowej i szkoleniowej,
- zatwierdzanie bilansu potrzeb wynikających z zadań statutowych Ośrodka,
- przyjmowanie klientów Ośrodka w sprawach skarg.

Na podstawie zapisów regulaminu ustalono, że do wspólnych zadań wszystkich pracowników zatrudnionych w MOPS w Nowym Stawie należało między innymi (§ 24):

- sprawne, rzetelne, prawidłowe oraz terminowe (niezwłoczne) rozpatrywanie spraw obywateli przy zastosowaniu obowiązujących przepisów prawa,
- należyte informowanie ich o okolicznościach faktycznych i prawnych w sprawach,

- udzielanie im wszelkich informacji niezbędnych przy załatwianiu danej sprawy oraz wyjaśnianie treści obowiązujących przepisów,
- informowanie o stanie załatwienia sprawy oraz o przedłużeniu terminu rozstrzygnięcia sprawy (w przypadku zaistnienia takiej konieczności) wraz z podaniem przyczyny zwłoki i nowego terminu załatwienia sprawy, a także o przysługujących środkach odwoławczych.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie organizacji, trybu pracy MOPS w Nowym Stawie. Jednostka posiadała właściwe umocowanie prawne.

Podczas przeprowadzania czynności kontrolnych omówiono z Dyrektorem Ośrodka sposób przyjmowania wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, metody odbioru decyzji administracyjnych wydawanych w przedmiotowym zakresie oraz tryb wypłaty świadczeń. Ustalono, że:

1. Wnioski papierowe o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego na kontrolowany okres świadczeniowy 2022/2023 wydawane i przyjmowane były w siedzibie MOPS w Nowym Stawie w dni robocze tj. w poniedziałek, środę i czwartek w godzinach od 8.30 do 15.30, we wtorek w godzinach od 10.00 do 17.00, w piątek w godzinach od 7.00 do 14.00.

Przyjmowaniem i weryfikacją wniosków (od dnia 1 sierpnia 2022 roku) zajmował się inspektor ds. funduszu alimentacyjnego. Pracownik ten instruował osoby zainteresowane i pomagał im w prawidłowym wypełnieniu wniosku. W przypadku nieobecności ww. pracownika opisywanymi czynnościami (udzielaniem informacji) zajmowała się osoba go zastępująca. Uzupełniony i kompletny wniosek składany był do sekretariatu celem zarejestrowania.

Wnioski elektroniczne przekazywane były od dnia 1 lipca 2022 roku kanałami, o których mowa w ustawie, między innymi za pośrednictwem systemu EMP@TIA. Informacja o możliwości i terminie składania wniosków została umieszczona na tablicy ogłoszeń w siedzibie Ośrodka, wewnątrz budynku oraz na jego stronie internetowej.

Pracownicy socjalni, asystent rodziny oraz inspektor ds. świadczeń rodzinnych na bieżąco przypominali interesantom o możliwości ubiegania się o środki z funduszu w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów.

2. Decyzje administracyjne przyznające uprawnienia do wypłaty środków finansowych z funduszu alimentacyjnego na okres świadczeniowy 2022/2023

zostały odebrane przez wnioskodawców osobiście w siedzibie Ośrodka po uprzednim kontakcie telefonicznym lub doręczone za pośrednictwem Poczty Polskiej za potwierdzeniem odbioru ZPO.

Od 2023 roku przy odbiorze decyzji przyznającej prawo do wypłaty świadczeń przedstawiciele ustawowi dzieci lub pełnoletnie osoby uprawnione są informowani o możliwości zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania od decyzji.

3. Wypłaty przedmiotowych należności odbywały się w formie przelewów na indywidualne numery rachunków bankowych świadczeniobiorców, według harmonogramu dołączonego do wydanej decyzji administracyjnej. Dodatkowo harmonogram został umieszczony na tablicy ogłoszeń w Ośrodku, na stronie internetowej oraz udostępniony dla klientów w Banku Powiślańskim w Nowym Stawie.

Nie stwierdzono nieprawidłowości [akta kontroli str.98-99].

Ustalenia w sprawie prowadzenia postępowań administracyjnych z wniosków o świadczenia z funduszu alimentacyjnego:

Szczegółowa analiza wybranych do kontroli akt spraw wykazała, że Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Stawie **powodował nieprawidłowości**.

Techniczne zabezpieczenie realizacji kontrolowanego zadania:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Stawie korzystał z systemu dziedzinowego dostarczonego przez firmę SIGNITY. System został połączony i współpracował z Centralnym Systemem Informatycznym Zabezpieczenia Społecznego. W ramach usług udostępnionych przez CSIZS, na etapie rozpatrywania wniosków o świadczenia z funduszu alimentacyjnego pracownicy MOPS korzystali z następujących usług:

- CBB – wynik weryfikacji nie był drukowany do akt papierowych sprawy,
- PESEL – wynik weryfikacji nie był drukowany do papierowych akt sprawy, natomiast w przypadku zmiany danych członka rodziny odpowiedź była drukowana i załączana do dokumentacji w teczkę,
- CWU – wynik weryfikacji nie był drukowany do papierowych akt sprawy,
- ePodatki / MF – wynik weryfikacji był drukowany do papierowych akt sprawy,

- ZUS / KRUS – wynik weryfikacji był drukowany do papierowych akt sprawy,
- MEN – wynik weryfikacji nie był drukowany do papierowych akt sprawy,
- AC Rynek Pracy – wynik weryfikacji był drukowany do papierowych akt sprawy,
- EKSMOoN – wynik weryfikacji nie był drukowany do papierowych akt sprawy,
- CEIDG – wynik weryfikacji był drukowany do papierowych akt sprawy [akta kontroli str.96-97].

Stwierdzone odstępstwa od stanu pożądanego (nieprawidłowości):

1. Zaświadczenie pracodawcy o wysokości osiągniętego dochodu w dokumentacji do decyzji **FA.532.39.2022 JN z dnia 20.09.2022 roku**, które określało istotny dla rozstrzygnięcia fakt (wpływało na określenie sytuacji dochodowej w rodzinie), zostało przyjęte do akt sprawy **w formie wydruku bez pieczęci, podpisu pracodawcy**. Autentyczność informacji zawartej w tym wydruku nie została w żaden sposób zweryfikowana na etapie prowadzenia sprawy. W wyniku powyższego Zespół kontrolny powziął wątpliwości dotyczące prawidłowego przeliczenia dochodu netto / członka rodziny.

W sprawie wyjaśnienie złożył Dyrektor Ośrodka, który jako przyczynę nieprawidłowości podał niedopatrzenie pracownika odpowiedzialnego za przeprowadzenie postępowania.

2. W dokumentacji do decyzji: **FA.532.46.2022.JN z dnia 29.09.2022 roku**, **FA.532.56.2022.JN z dnia 21.10.2022 roku**, **FA.532.54.2022.JN z dnia 20.10.2022 roku**, **FA.532.23.2022.JN z dnia 06.09.2022 roku** stwierdzono **brak zaświadczenia od komornika o dokonanych wpłatach** na rzecz wierzycielki. Kontrolowany nie wykonał zobowiązania ustawowego dotyczącego ustalenia kwoty wyegzekwowanych alimentów w roku 2021 i uwzględnienia jej przy weryfikacji kryterium dochodowego w rodzinie. W związku z powyższym w wymienionych przypadkach wątpliwości podano prawidłowość przeliczenia dochodu netto / członka rodziny.

W sprawie wyjaśnienie złożył Dyrektor Ośrodka, który jako przyczynę nieprawidłowości podał niedopatrzenie pracownika odpowiedzialnego za przeprowadzenie wskazanych postępowań administracyjnych.

3. W sprawie do wydanej decyzji **FA.532.46.2022.JN z dnia 29.09.2022 roku** **Kontrolowany błędnie przeliczył dochód rodziny biorąc pod uwagę dochód uzyskany w 2022 roku (praca zarobkowa), a nie dochód uzyskany w 2021**

roku podzielony przez liczbę miesięcy, w których był uzyskiwany (właściwe działanie).

Zgodnie z art. 9 ust. 4 ustawy W przypadku uzyskania dochodu przez członka rodziny w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy, ustalając dochód członka rodziny, osiągnięty w tym roku dochód dzieli się przez liczbę miesięcy, w których dochód był uzyskiwany, jeżeli dochód ten jest uzyskiwany w okresie, na który ustalane lub weryfikowane jest prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Ustalono, że członek rodziny podjął zatrudnienie dnia 01.03.2021 roku i uzyskiwał z niego dochód w dniu złożenia wniosku oraz ustalania prawa do wypłaty świadczeń. W sprawie wyjaśnienie złożył Dyrektor Ośrodka, który jako przyczynę nieprawidłowości podał rutynowe działanie pracownika merytorycznego. Dodał, iż nieprawidłowość ta nie wpłynęła na przekroczenie kryterium dochodowego i zasadność przyznania prawa do świadczeń. Podał właściwą kwotę dochodu netto w 2021 roku w przeliczeniu na członka rodziny (496,28 zł zamiast 590,89 zł).

4. Tożsama, jak wyżej, sytuacja dotyczyła sprawy do decyzji **FA.532.42.2022.JN z dnia 28.09.2022 roku**

Ustalono, że członek rodziny podjął zatrudnienie dnia 26.11.2021 roku i uzyskiwał z niego dochód w dniu złożenia wniosku oraz ustalania prawa do wypłaty świadczeń. W sprawie wyjaśnienie złożył Dyrektor Ośrodka, który jako przyczynę nieprawidłowości podał rutynowe działanie pracownika merytorycznego. Dodał, iż nieprawidłowość ta nie wpłynęła na przekroczenie kryterium dochodowego i zasadność przyznania prawa do świadczeń. Podał właściwą kwotę dochodu netto w 2021 roku w przeliczeniu na członka rodziny (559,93 zł zamiast 866,34 zł).

5. W sprawie do decyzji **FA.532.54.2022.JN z dnia 20.10.2022 zaświadczenie pracodawcy o dochodzie uzyskanym z tytułu umowy cywilnoprawnej podawało średniomiesięczną wysokość tego dochodu** i zostało wystawione za okres 3 miesięcy tj. od 1 lipca 2022 roku do 30 września 2022 roku. Pracownik MOPS uwzględnił kwotę z zaświadczenia przy przeliczeniu kryterium dochodowego, co było działaniem nierzetelnym i nasuwa dalsze, uzasadnione wątpliwości dotyczące prawidłowości określenia sytuacji finansowej w rodzinie. Ponadto, Dyrektor MOPS oświadczył, że uzyskanie dochodu nastąpiło dnia 1 sierpnia 2022 roku, natomiast samo zaświadczenie wskazywało, że członek rodziny wykonywał obowiązki wynikające z umowy już w lipcu tego roku.

6. W sprawie do decyzji **FA.532.49.2022.JN z dnia 04.10.2022** ustalono dochód uzyskany – umowa zlecenie wykonywana przez członka rodziny od dnia 17 stycznia 2022 roku. W aktach odnaleziono **zaświadczenie wydane przez pracodawcę, które podawało dochód miesięczny za miesiąc wrzesień 2022 roku, a nie luty 2022 roku. Pracownik MOPS przyjął dokument i uwzględnił przy przeliczaniu kryterium dochodowego kwotę dochodu z września 2022 roku, co było niezgodne z art. 9 ust. 4a ustawy**: W przypadku uzyskania dochodu przez członka rodziny po roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy jego dochód ustala się na podstawie dochodu członka rodziny, powiększonego o kwotę osiągniętego dochodu za miesiąc następujący po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu, jeżeli dochód ten jest uzyskiwany w okresie, na który ustalane lub weryfikowane jest prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Działanie Kontrolowanego było nierzetelne i naruszało kryterium legalności tj. zgodności podejmowanych przez jednostkę czynności z obowiązującymi przepisami prawa. Zespół kontrolny powziął zastrzeżenia dotyczące prawidłowego określenia sytuacji finansowej / dochodowej w rodzinie.

7. W sprawie do decyzji **FA.532.39.2022.JN z dnia 20.09.2022** ustalono dochód uzyskany – umowa zlecenie wykonywana przez członka rodziny od dnia 10 stycznia 2022 roku. W aktach odnaleziono **zaświadczenie o zarobkach, które podawało dochód miesięczny za miesiące: sierpień 2022 roku, lipiec 2022 roku, czerwiec 2022 roku, zamiast za luty 2022 roku**. Zaświadczenie nie zostało podpisane przez pracodawcę, o czym mowa w pkt 1.

Działanie Kontrolowanego ponownie oceniono jako nierzetelne i nielegalne, w świetle przytoczonego wyżej przepisu ustawy.

Zespół kontrolny powziął zastrzeżenia dotyczące prawidłowego określenia sytuacji finansowej / dochodowej w rodzinie.

Osobami odpowiedzialnymi za spowodowanie wyżej wymienionych nieprawidłowości był pracownik merytoryczny Ośrodka - inspektor do spraw funduszu alimentacyjnego, który prowadził kontrolowane sprawy oraz Pani [...] - Dyrektor MOPS (braku odpowiedniego nadzoru nad prawidłowością realizacji przedmiotowego zadania).

Skontrolowano 20 akt spraw. Materiał dowodowy oceniono z zastosowaniem mierników określonych w programie kontroli, w tym:

- 1) **Miernik kompletności akt**, definicja miernika: liczba kompletnych akt spraw tj. wniosków uzupełnionych o wymagane załączniki w stosunku do wszystkich kontrolowanych akt spraw
Pozytywna ocena kontrolowanej działalności > 80%
- 2) **Miernik zasadności**, definicja miernika: liczba postępowań zakończonych zasadnym / słusznym przyznaniem prawa do przedmiotowych świadczeń w stosunku do wszystkich kontrolowanych postępowań
Pozytywna ocena kontrolowanej działalności = 100%

Ze względu na to, iż **liczba niekompletnych akt spraw stanowiła w badanej próbie więcej niż 20%**, a stwierdzone braki w dokumentacji w zasadniczy sposób mogły rozstrzygnąć o przyznaniu prawa do świadczeń, **nie można w jednoznaczny sposób ocenić czy wszystkie przeprowadzone postępowania administracyjne zakończyły się zasadnym przyznaniem wsparcia finansowego z funduszu, w związku z art. 9 ust. 2 ustawy** (miernik 100%). W związku z powyższym poprawność realizacji ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w części dotyczącej ustalania uprawnień do wypłaty środków z FA, ocenić należy **negatywnie. Na podstawie przedłożonej do kontroli dokumentacji Zespół kontrolny nie może stwierdzić, iż w sposób pozytywny przeprowadzono wszystkie sprawy, ani nie może ocenić, że słusnie oraz właściwie wydano we wszystkich przypadkach decyzję przyznającą pomoc.**

Kontrolowany nie stosował się do przepisów ustawy art. 9 ust. 4 i 4a, a także § 6 pkt 9 i 10 Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Przepisy te opisywały metodę liczenia dochodu rodziny w przypadku uzyskaniu dochodu przez któregoś z członków rodziny w roku bazowym lub po tym roku oraz sposób dokumentowania tego dochodu „dodatkowego”.

Kontrolowany nie zachowywał systematyczności w zakresie kompletowania w aktach danych o wysokości wyegzekwowanych alimentów w roku bazowym. Winien działań staranniej i dokładniej.

Poza powyższym w zakresie formy zgromadzonej dokumentacji do wniosków stwierdzono, że:

- Na druku oświadczenia członka rodziny o dochodach osiągniętych w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy, innych niż dochody podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych Kontrolowany umieszczał informacje o dochodach spoza katalogu dochodów wymienionych w tym oświadczeniu oraz używał go do odnotowywania wszelkich innych informacji, które nie powinny się na nim znaleźć (nie miały przedmiotowego związku z charakterem oświadczenia). Druku ww. oświadczenia należy używać zgodnie z jego przeznaczeniem.
- Kontrolowany nie zachowywał systematyczności w zakresie starannego uzupełnienia załączników. Ewentualnych korekt na załącznikach powinien dokonywać wnioskodawca, a nie pracownik MOPS. Skreślenia powinny być czytelne.
- Kontrolowany stosował oświadczenie „wewnętrzne” służące ustaleniu prawa do świadczeń rodzinnych.
- W rozmowie z inspektorem do spraw funduszu alimentacyjnego ustalono, że w przypadku utraty dochodu przez członka rodziny w roku bazowym tj. roku poprzedzającym okres świadczeniowy, w aktach spraw dotyczących kontrolowanego okresu nie były gromadzone dokumenty określające datę utraty dochodu oraz wysokość i rodzaj utraconego dochodu. Pracownik MOPS powołał się na argument, iż ustalając dochód rodziny, nie uwzględnia się dochodu utraconego. Nie zwalnia to jednak Kontrolowanego z obowiązku odebrania od wnioskodawcy odpowiedniego zaświadczenia lub oświadczenia w tej kwestii i zastosowania się do przepisu rozporządzenia wykonawczego do ustawy § 6 pkt 8 (rozporządzenie Dz. U. z 2017 r. poz. 1467).
- Kontrolowany stosował różne druki wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego – aktualne i nieaktualne. Wykorzystanie „starych” druków wniosków z poprzedniego lub poprzednich okresów świadczeniowych jest możliwe w przypadku, gdy nie zaszły żadne istotne zmiany prawne mogące mieć wpływ na ich treść. Wraz z rozpoczęciem każdego kolejnego okresu świadczeniowego należy weryfikować wzory załączników do wniosku (również samych wniosków), między innymi pod kątem katalogu dochodów niepodlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych (pozostałe załączniki również), tak aby odpowiadały aktualnym, przykładowym wzorom resortowym opublikowanym

na stronie internetowej MRPiPS, a przede wszystkim były zgodne z obowiązującym stanem prawnym.

- W kontrolowanych aktach spraw znajdowały się między innymi kserokopie skróconych odpisów aktów urodzenia dzieci. Część niezbędnych informacji do ustalania prawa do świadczeń z FA Kontrolowany jest zobowiązany pozyskiwać / weryfikować samodzielnie, drogą elektroniczną, z użyciem dostępnych usług, w tym usługi PESEL, w ramach funkcjonowania systemu Empatia. Nie należy zobowiązywać wnioskodawcy do przedkładania dokumentów dostarczających dane, które Kontrolowany może uzyskać z urzędu wykorzystując odpowiedni moduł integracji pomiędzy systemem dziedzinowym z którego korzysta, a systemami zewnętrznymi. Nie należy przekładać kserokopii ze „starych” spraw do „nowych”, ale podejmować wszelkie możliwe czynności mające na celu elektroniczną wymianę istotnych informacji (np. moduł integracji z PESEL), biorąc pod uwagę te okoliczności, które wymagają potwierdzenia w formie zaświadczenia, oświadczenia lub innego, tradycyjnego udokumentowania przez wnioskodawcę.

Pozostałe ustalenia kontrolne:

Zakres kontroli: prawidłowość przyjętych wniosków o przyznanie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego – ocena pozytywna z uchybieniami.

Wnioski wykazywały braki formalne. Stwierdzono brak regularności w zakresie odebrania od wnioskodawcy kompletnego, poprawnie oraz rzetelnie wypełnionego wniosku. Miało to głównie związek z dokumentowaniem istotnych dla sprawy okoliczności (oznaczenie X przy deklaracji rodzaju osiągniętych dochodów), co z kolei wpływało na konieczność przeniesienia niektórych danych uzyskanych za pomocą modułu integracji z MF, na wymagane oświadczenie członka rodziny złożone pod odpowiedzialnością karną (ulga), lub na inne oświadczenia (załączniki do wniosku).

Zespół kontrolny stwierdził obecność uchybień.

W kontrolowanej próbie znalazło się 20 wniosków papierowych. Wnioski opatrywane były każdorazowo: stemplem z datą wpływu, numerem wpływu, podpisem osobistym pracownika Ośrodka przyjmującego i rejestrującego dokument oraz dekretacją Dyrektora.

Zakres kontroli: terminowość wydanych decyzji administracyjnych i wypłat świadczeń – ocena pozytywna.

Na podstawie dowodu z kontroli w postaci Kart wypłat / Kart świadczeń osoby ustalono, że wydanie decyzji i wypłata środków z funduszu alimentacyjnego (na podstawie wybranej próby 20 akt spraw) odbyły się terminowo, zgodnie z terminami przewidzianymi w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów art. 20 ust. 4 – 8 ustawy, co obrazuje poniższe zestawienie:

Dec. FA.532.**63**.2022.JN z dn. 01.12.2022 / wn. z dn. 28.11.2022 / wypłata z dn. 13.12.2022

Dec. FA.532.**61**.2022.JN z dn. 24.11.2022 / wn. z dn. 15.11.2022 / wypłata z dn. 13.12.2022

Dec. FA.532.**56**.2022.JN z dn. 21.10.2022 / wn. z dn. 14.10.2022 / wypłata z dn. 26.10.2022

Dec. FA.532.**54**.2022.JN z dn. 20.10.2022 / wn. z dn. 13.10.2022 / wypłata z dn. 26.10.2022

Dec. FA.532.**51**.2022.JN z dn. 12.10.2022 / wn. z dn. 11.10.2022 / wypłata z dn. 17.10.2022

Dec. FA.532.**49**.2022.JN z dn. 04.10.2022 / wn. z dn. 04.10.2022 / wypłata z dn. 17.10.2022

Dec. FA.532.**48**.2022.JN z dn. 04.10.2022 / wn. z dn. 24.08.2022 / wypłata z dn. 17.10.2022

Dec. FA.532.**46**.2022.JN z dn. 29.09.2022 / wn. z dn. 23.09.2022 / wypłata z dn. 17.10.2022

Dec. FA.532.**42**.2022.JN z dn. 28.09.2022 / wn. z dn. 22.09.2022 / wypłata z dn. 17.10.2022

Dec. FA.532.**39**.2022.JN z dn. 20.09.2022 / wn. z dn. 16.09.2022 / wypłata z dn. 17.10.2022

Dec. FA.532.**37**.2022.JN z dn. 15.09.2022 / wn. z dn. 13.09.2022 / wypłata z dn. 17.10.2022

Dec. FA.532.**34**.2022.JN z dn. 15.09.2022 / wn. z dn. 12.09.2022 / wypłata z dn. 17.10.2022

Dec. FA.532.**32**.2022.JN z dn. 08.09.2022 / wn. z dn. 08.09.2022 / wypłata z dn. 17.10.2022

Dec. FA.532.25.2022.JN z dn. 06.09.2022 / wn. z dn. 05.09.2022 / wypłata z dn. 17.10.2022

Dec. FA.532.23.2022.JN z dn. 06.09.2022 / wn. z dn. 05.09.2022 / wypłata z dn. 17.10.2022

Dec. FA.532.16.2022.JN z dn. 29.08.2022 / wn. z dn. 25.08.2022 / wypłata z dn. 17.10.2022

Dec. FA.532.15.2022.JN z dn. 23.08.2022 / wn. z dn. 22.08.2022 / wypłata z dn. 17.10.2022

Dec. FA.532.14.2022.JN z dn. 23.08.2022 / wn. z dn. 16.08.2022 / wypłata z dn. 17.10.2022

Dec. FA.532.13.2022.JN z dn. 22.08.2022 / wn. z dn. 17.08.2022 / wypłata z dn. 17.10.2022

Dec. FA.532.29.2022.JN z dn. 07.09.2022 / wn. z dn. 06.09.2022 / wypłata z dn. 17.10.2022

Nie stwierdzono nieprawidłowości [akta kontroli str.126-295].

Zakres: poprawność wydanych decyzji administracyjnych przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego – ocena pozytywna.

Formę i treść wydanych decyzji administracyjnych oceniono jako poprawną. Decyzje posiadały wszystkie wymagane elementy, zgodnie z zapisami art. 107 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego. W podstawie prawnej wszystkich decyzji Kontrolowany powołał się na art. 20 ustawy, na mocy którego decyzje były natychmiastowo wykonalne oraz przywołał wszystkie konieczne akty prawne.

Podstawa prawna decyzji zawierała dodatkowo zapis dotyczący obecności upoważnienia pracownika MOPS w Nowym Stawie do wydawania decyzji w przedmiotowych sprawach. Decyzje we wszystkich przypadkach podpisała osoba do tej czynności uprawniona (z up. Burmistrza Nowego Stawu [...]*) - inspektor do spraw funduszu alimentacyjnego).

Kontrolowany we właściwy sposób oznaczył w rozstrzygnięciu decyzji jej stronę – dziecko / małoletniego, zgodnie z art. 107 § 1 pkt 3 KPA. Badane decyzje przyznawały świadczenie z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy.

Zakres: organizacja pracy – ocena pozytywna.

Wnioski opisano w części wystąpienia pokontrolnego Kadra Ośrodka oraz Ustalenia organizacyjne.

Nie istnieje konieczność podjęcia działań uprawniających funkcjonowanie Jednostki kontrolowanej.

Brak nieprawidłowości w zakresie umocowania prawnego, nadanych kompetencji do wykonywania zadań / upoważnień, organizacji regulaminowej.

Ustalenia kontrolne w sprawie podejmowanych działań wobec wybranych dłużników alimentacyjnych:

Badanie dokumentacji dotyczącej postępowań przeprowadzonych w stosunku do 15 dłużników alimentacyjnych wykazało, że MOPS w Nowym Stawie przeprowadzał ustawowe działania w celu egzekucji kwot świadczeń wypłaconych osobom uprawnionym **w sposób poprawny.**

W przypadkach, w których Burmistrz miasta i gminy Nowy Staw stanowił organ właściwy wierzyciela (10 przypadków), Kontrolowany:

- Przekazał dłużnikowi alimentacyjnemu informację o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego, o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami tych należności oraz o wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa.

Informacje przekazane zostały w terminach:

Dłużnik 1 – 15.09.2022 / od wydania decyzji przyznającej świadczenie 15.09.2022

Dłużnik 2 – 15.09.2022 / od wydania decyzji przyznającej świadczenie 15.09.2022

Dłużnik 3 – 29.09.2022 / od wydania decyzji przyznającej świadczenie 29.09.2022

Dłużnik 4 – 22.08.2022 / od wydania decyzji przyznającej świadczenie 22.08.2022

Dłużnik 5 – 12.10.2022 / od wydania decyzji przyznającej świadczenie 12.10.2022

Dłużnik 6 – 04.10.2022 / od wydania decyzji przyznającej świadczenie 04.10.2022

Dłużnik 7 – 08.09.2022 / od wydania decyzji przyznającej świadczenie 08.09.2022

Dłużnik 8 – 29.08.2022 / od wydania decyzji przyznającej świadczenie 29.08.2022

Dłużnik 9 – 29.09.2022 / od wydania decyzji przyznającej świadczenie 29.09.2022

Dłużnik 10 – 20.09.2022 / od wydania decyzji przyznającej świadczenie 20.09.2022

Z powyższego wynika, że informację pisemną do dłużników alimentacyjnych dotyczącą przyznania osobie uprawnionej prawa do świadczeń z FA oraz zobowiązań

finansowych wobec Skarbu Państwa z tego tytułu, w tym zwrotu wypłaconych kwot, Kontrolowany przekazał **w dniu wydania decyzji administracyjnej**.

Na podstawie skontrolowanej próby ustalono, że informacje, o których mowa, zostały przekazane w formie zawiadomień. Zawiadomienie to posiadało w swojej treści wszystkie istotne elementy, wymienione wyżej, oraz informacje określające dalsze postępowanie w sprawie (opis procedury). Informacje do dłużników alimentacyjnych podpisał inspektor do spraw funduszu alimentacyjnego – Pani [...]*

Zespół kontrolny zweryfikował także poprawność oraz terminowość informacji przekazanych organom właściwym dłużników alimentacyjnych. Informacje te przekazane zostały **w dniu wydania decyzji administracyjnej**.

OWD 1 – pismo z dnia 15.09.2022 na decyzję z dnia 15.09.2022

OWD 2 – pismo z dnia 15.09.2022 na decyzję z dnia 15.09.2022

OWD 3 – pismo z dnia 29.09.2022 na decyzję z dnia 29.09.2022

OWD 4 – pismo z dnia 22.08.2022 na decyzję z dnia 22.08.2022

OWD 5 – pismo z dnia 12.10.2022 na decyzję z dnia 12.10.2022

OWD 6 – dłużnik zamieszkiwał na terenie miasta i gminy Nowy Staw

OWD 7 – dłużnik zamieszkiwał na terenie miasta i gminy Nowy Staw

OWD 8 – dłużnik zamieszkiwał na terenie miasta i gminy Nowy Staw

OWD 9 – dłużnik zamieszkiwał na terenie miasta i gminy Nowy Staw

OWD 10 – dłużnik zamieszkiwał na terenie miasta i gminy Nowy Staw

Pismo informowało o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego (numer wniosku, numer decyzji, dane osoby uprawnionej, kwota i okres wypłaty, dane dłużnika).

Pismo nie posiadało w swojej treści informacji o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłacanych osobie uprawnionej, co stanowi odstępstwo od art. 27 ust. 7 ustawy.

Dyrektor Ośrodka złożył dodatkowe wyjaśnienie w sprawie podając, że załącznikiem do informacji do OWD jest zawsze zaświadczenie o bezskuteczności egzekucji alimentów od Komornika Sądowego, z którego wynikają kwoty zadłużeń (wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa).

- We wszystkich koniecznych przypadkach skierował wniosek do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec niego, jeśli była nim inna gmina (5 przypadków) na podstawie art. 3 ust. 5 pkt 2 ustawy. Wnioski o podjęcie działań zostały

sporządzone i skierowane do organów w dniu wydania decyzji przyznającej świadczenia:

15.09.2022 od wydania decyzji administracyjnej 15.09.2022 doręczonej 20.09.2022
15.09.2022 od wydania decyzji administracyjnej 15.09.2022 doręczonej 20.09.2022
29.09.2022 od wydania decyzji administracyjnej 29.09.2022 doręczonej 30.09.2022
22.08.2022 od wydania decyzji administracyjnej 22.08.2022 doręczonej 23.08.2022
12.10.2022 od wydania decyzji administracyjnej 12.10.2022 doręczonej 13.10.2022

MOPS w Nowym Stawie w każdym z kontrolowanych przypadków przesłał organowi właściwemu dłużnika zaświadczenie o bezskuteczności egzekucji alimentów (jako załącznik do: informacji o przyznaniu świadczeń wraz z wnioskiem o podjęcie działań). Pisma sporządzone zostały w jednej dacie, co wynika z powyższych zestawień.

Kontrolowany wypełnił swoje zobowiązania, zawierając w komplecie pism wszelkie istotne informacje, w tym konieczne do prowadzenia działań wobec dłużnika (KMP, dane dłużnika, dane komornika prowadzącego sprawę dane przedstawiciela ustawowego, dane dotyczące osoby / osób uprawnionych), co dodatkowo pisemnie oświadczył Dyrektor Ośrodka.

- Zgodnie z przepisem art. 8a ust. 1 pkt 1 ustawy przekazał do biura informacji gospodarczej informację gospodarczą o przedmiotowych zobowiązaniach kontrolowanych dłużników alimentacyjnych, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.
- Kierował do komornika wnioski o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego (o prawidłowej formule pisma) wraz z harmonogramem wypłat miesięcznych określonym tabelarycznie oraz oświadczeniem o rozpoczęciu realizacji decyzji – zgodnie z art. 27 ust. 8 ustawy. **Załącznikiem do wniosku zawsze była decyzja ostateczna ws. świadczeń z funduszu alimentacyjnego.**

Dłużnik 1 – wniosek z dnia 05.10.2022 / od doręczenia decyzji przyznającej 20.09.2022

Dłużnik 2 – wniosek z dnia. 05.10.2022 / od doręczenia decyzji przyznającej 20.09.2022

Dłużnik 3 – wniosek z dnia 17.10.2022 / od doręczenia decyzji przyznającej 30.09.2022

Dłużnik 4 – wniosek z dnia 07.09.2022 / od doręczenia decyzji przyznającej 23.08.2022

Dłużnik 5 – wniosek z dnia. 28.10.2022 / od doręczenia decyzji przyznającej
13.10.2022

Dłużnik 6 – wniosek z dnia 20.10.2022 / od doręczenia decyzji przyznającej
05.10.2022

Dłużnik 7 – wniosek z dnia. 26.09.2022 / od doręczenia decyzji przyznającej
09.09.2022

Dłużnik 8 – wniosek z dnia. 14.09.2022 / od doręczenia decyzji przyznającej
30.08.2022

Dłużnik 9 – wniosek z dnia. 20.10.2022 / od doręczenia decyzji przyznającej
05.10.2022

Dłużnik 10 – wniosek z dnia 07.10.2022 / od doręczenia decyzji przyznającej
22.09.2022

- Składał do organu ścigania zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa ściganego z urzędu określonego w Kodeksie Karnym – przestępstwa niealimentacji, zgodnie z art. 209 § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku Kodeks Karny w związku z art. 209 § 2 KK i art. 209 § 1 KK.

Wniosek:

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie działań podejmowanych przez MOPS w Nowym Stawie jako OWW. Zespół kontrolny pozytywnie ocenił przedmiotowy obszar realizacji ustawy.

W przypadkach, w których Burmistrz miasta i gminy Nowy Staw stanowił organ właściwy dłużnika - Kontrolowany realizował obowiązki ustawowe jako OWD, mające na celu wyegzekwowanie należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego (10 przypadków):

- Kontrolowany wezwał dłużników celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy w następujących terminach (w 5 przypadkach realizował również zadania organu właściwego wierzyciela):
 - Dłużnik 1 – 07.10.2022 / wpływ wniosku z innej gminy o podjęcie działań 06.10.2022
 - Dłużnik 2 – 26.05.2023 / wpływ wniosku z innej gminy o podjęcie działań 25.05.2023
 - Dłużnik 3 – 23.08.2022 / wpływ wniosku z innej gminy o podjęcie działań 22.08.2022
 - Dłużnik 4 – 20.02.2023 / wpływ wniosku z innej gminy o podjęcie działań 13.02.2023

Dłużnik 5 – 14.12.2022 / wpływ wniosku z innej gminy o podjęcie działań 12.12.2022

Dłużnik 6 – 04.10.2022 wezwanie na wywiad z dnia (decyzja wydana 04.10.2022)

Dłużnik 7 – 08.09.2022 wezwanie na wywiad z dnia (decyzja wydana 08.09.2022)

Dłużnik 8 – 29.08.2022 wezwanie na wywiad z dnia (decyzja wydana 29.08.2022)

Dłużnik 9 – 29.09.2022 wezwanie na wywiad z dnia (decyzja wydana 29.09.2022)

Dłużnik 10 – 20.09.2022 wezwanie na wywiad z dnia (decyzja wydana 20.09.2022)

Zespół kontrolny ocenił, że MOPS w Nowym Stawie wzywał dłużników alimentacyjnych na wywiad terminowo i niezwłocznie.

Wezwania posiadały prawidłową formułę / treść.

Zgodnie z zapisami ustawy - art. 6 organ właściwy dłużnika ma obowiązek informować organ egzekucyjny / organ właściwy wierzyciela o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego i ich efektach, art. 5 ust. 1 organ właściwy dłużnika ma obowiązek przekazywać komornikowi wszelkie posiadane informacje istotne dla skuteczności egzekucji (w szczególności wynikające z wywiadów oraz oświadczeń majątkowych). Stwierdzono, że:

- W 10/10 badanych przypadków Kontrolowany przekazał komornikowi przedmiotową informację (również o przyczynach niepodejmowania dalszych działań – dłużnik nie zgłosił się na wywiad, w obrocie prawnym decyzja uznająca dłużnika za uchylającego się wydana wcześniej).
- W 5/5 badanych przypadków Kontrolowany we właściwy sposób poinformował organ właściwy wierzyciela o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego.

W kontrolowanej próbie i czasookresie odnotowano 1 przypadek wszczęcia przez MOPS w Nowym Stawie postępowania administracyjnego dotyczącego uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, w wyniku którego dnia 17.07.2023 roku wydano decyzję administracyjną FA.533.30.2023.JN nadającą dłużnikowi status (dłużnik nie stawił się na wywiad, brak spłaty 50%), w wyniku której podjęte zostały dalsze, właściwe działania ustawowe.

Wniosek:

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie działań podejmowanych przez MOPS w Nowym Stawie jako OWD. Zespół kontrolny pozytywnie ocenił przedmiotowy obszar realizacji ustawy, z zastrzeżeniem, że:

W przypadku jednego dłużnika alimentacyjnego Kontrolowany nie podjął czynności mających na celu ustalenie jego aktualnego miejsca zamieszkania. W sprawach dotyczących egzekucji alimentacyjnej na komorniku jako organie egzekucyjnym ciążyą dodatkowe obowiązki: nie tylko takie jak przeprowadzenie dochodzenia celem ustalenia zarobków i stanu majątkowego dłużnika, ale również ustalenie jego aktualnego miejsca zamieszkania. W sprawach wymagających ustalenia nowego adresu dłużnika należy występować do komornika z odpowiednim zapytaniem.

Stwierdzone nieprawidłowości:

W ogólnej ocenie Kontrolerów działania ustawowe wobec dłużników alimentacyjnych były prowadzone **poprawnie, bez zastrzeżeń**.

Natomiast prowadzone postępowania administracyjne w sprawach o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego **wymagają definitywnego wykluczenia opisanych, istotnych nieprawidłowości i zachowania efektywności oraz rzetelności pracy. Kontrolowany winien znać i przestrzegać zasad postępowania określonego w ustawie i wytycznych wykonawczych (rozporządzenie), właściwie stosować przepisy prawa i czuwać nad zasadnością wypłaconych środków**, tak aby nie istniały wątpliwości dotyczące należnego ich wypłacenia.

Ocena kontrolowanej działalności:

Na podstawie przeprowadzonych czynności kontrolnych / sprawdzających, trwających w dniach 19 – 20 czerwca 2024 roku, w tym na podstawie analizy zgromadzonego materiału dowodowego, zweryfikowanych akt spraw, odebranych oświadczeń i wyjaśnień, sporządzonych notatek, zestawień i innych, realizację kontrolowanego zadania zleconego oceniono **negatywnie**.

Zalecenia / wnioski:

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, na podstawie art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej, zalecam:

- Prowadzenie przez pracowników MOPS w Nowym Stawie spraw z wniosków o świadczenia z funduszu alimentacyjnego **z należyta starannością i rzetelnością oraz zgodnie z wiążącymi przepisami prawa** tj. zgodnie z zapisami ustawy o

pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz zapisami rozporządzenia wykonawczego do tej ustawy.

- Systematyczne pełnienie przez Dyrektora Jednostki kontrolowanej ścisłego i prawidłowego nadzoru nad kontrolowanym zadaniem, głównie w obszarze ustalania uprawnień do przedmiotowych świadczeń. Właściwe koordynowanie działań podległych pracowników realizujących postępowania ws. świadczeń z FA w celu zapobiegnięcia nieprawidłowościom, stwierdzonym i opisanym w wystąpieniu pokontrolnym.
- Kompletowanie akt spraw w sposób dokładny i zgodny z przepisami – dokumentowanie w teczkach zasadniczych faktów, w taki sposób, aby istotne przesłanki (takie jak nieprzekroczenie kryterium dochodowego w rodzinie) nie budziły zastrzeżeń w obliczu wydanej, pozytywnej decyzji administracyjnej (przyznającej pomoc). **Zachowanie zasadności przyznanych i wypłaconych świadczeń w oparciu o zgromadzoną dokumentację. Kontrolowany ma obowiązek znać i skrupulatnie każdorazowo stosować się do zasad liczenia i dokumentowania dochodu utraconego i uzyskanego w aktach sprawy (kwestie: właściwe określenie sytuacji finansowej w rodzinie, podzielenie dochodu przez liczbę miesięcy, odebranie informacji o dochodzie za właściwy miesiąc, z wykluczeniem średniomiesięcznego dochodu, każdorazowe potwierdzanie faktów: uzyskania dochodu i jego utraty bez względu na to czy miało to miejsce w roku bazowym czy po roku bazowym, zachowanie właściwej formy zaświadczenia (dokumentu) lub oświadczenia w tej sprawie – wymóg danych: wysokość dochodu, rodzaj dochodu, data uzyskania / utraty). Stosowanie się do pozostałych wymogów, w tym: weryfikacja czy dochód jest uzyskiwany w okresie, na który ustalane lub weryfikowane jest prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, oraz reszty ustawowych przepisów zredagowanych w tym obszarze (sposób liczenia dochodu rodziny w zależności od okoliczności sprawy): art. 9 ustawy Warunki nabywania prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego.**
- Dokumentowanie w sprawach **oryginału zaświadczenia od komornika o wysokości wyegzekwowanych alimentów w roku bazowym** (podającego wysokość dokonanych wpłat na rzecz wierzycielki), **co jest obligatoryjne.**
- Powzięcie niezbędnych czynności mających na celu **dokładne, staranne uzupełnianie / wypełnienie wniosku oraz załączników do wniosku**, tak aby nie

wykazywały one braków formalnych oraz były stosowane zgodnie z przeznaczeniem.

- Zachowanie prawidłowej formy informacji kierowanej do OWD – uzupełnienie o treść dotyczącą obowiązku zwrotu wraz z odsetkami wypłaconych należności z tytułu świadczeń z funduszu.
- Występowanie do komornika w celu ustalenia miejsca pobytu / adresu dłużnika alimentacyjnego w uzasadnionych w przypadkach – np. zwrotu korespondencji.

Na podstawie art. 49 w związku z art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej proszę o przedstawienie na piśmie **w terminie 14 dni** od daty otrzymania niniejszego dokumentu: **informacji o sposobie wykonania zaleceń lub o przyczynach ich niewykorzystania.**

WOJEWODA POMORSKI

Beata Rutkiewicz

Dane teleadresowe jednostki kontrolującej:

Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku

Wydział Polityki Społecznej

ul. Okopowa 21/27, 80-810 Gdańsk, tel.: 58 30 77 287, fax: 58 301 43 37

www.gdansk.uw.gov.pl, e-mail: wps@gdansk.uw.gov.pl

* Wyłączenie jawności informacji publicznej na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902) w związku z art. 1 ust. 1 Ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781) przez Agnieszkę Babiarcz.